

خدمات پرستاران در جیب پزشکان

۱۴سال سنگ‌اندازی در اجرای قانون تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری

تفسیر قانون به نفع خود

اما شروع نظام سلامت جدید در کشور و مبتنی بر نظام امریکایی موسوم به کالیفرنیا، روابط حقوقی و درآمدی را در نظام سلامت کشور به طور کامل به سود پزشکان تغییر داد. طرح خودگردانی بیمارستان‌ها موجب شد که انواع و اقسام تعرفه‌ها به جیب پزشکان سرازیر شود. حتی در برخی موارد تعرفه خدماتی به پزشکان تعلق می‌گرفت که خود پزشکان در ارائه آن خدمت، هیچ کاری را انجام نمی‌دادند اما بیشتر یا تمام وجه تعرفه آن‌ان به جیب پزشکان تعلق می‌گرفت.

به طور کلی اجرای طرح خودگردانی بیمارستان‌ها در دهه ۷۰ شمسی و تغییر نظام سلامت به سمت امریکایی شدن، روابط قدرت و درآمد را در بیمارستان‌ها و نظام سلامت کشور به سود پزشکان عمیقاً تغییر داد.

محمد شریفی مقدم، دبیر کل خانه پرستار در این خصوص به این‌تا گفت: «برای مثال طبق پیشنهادی که سال‌ها پیش از سوی وزارت بهداشت با حمایت پزشکان صادر شد، تمام مدیران، رؤسا و معاونان بیمارستان‌ها باید پزشک و هیئت علمی باشند. در حالی که حتی طبق نظام سلامت آمریکا که مورد استناد آقایان است، هیچ پزشکی حق ندارد مدیر یا رئیس بیمارستان باشد و کمتر از ۱۰ درصد پزشکان در دیگر کشورها در بیمارستان‌ها سمت مدیریتی دارند و همین ۱۰ درصد هم باید دوره‌های سخت مدیریتی بگذرانند و نیز دیگر مطب نداشته باشند یا در هیچ بیمارستان خصوصی حضور نداشته باشند چون ذینفع هستند و امکان فساد وجود دارد.»

قانون در هاله‌ای از ابهام

ماه گذشته اعضای شورای عالی و رؤسای هیئت‌مدیره‌های نظام پرستاری کشور در نامه‌ای به رئیس‌جمهور از عدم تحقق مطالبات خود گلایه کردند. در بخشی از این نامه آمده بود: «سازمان نظام پرستاری بر اساس بررسی‌های روزانه و وجود مستندات بسیار زیاد اعلام می‌دارد که بسیاری از تصمیمات، مصوبات و تخصیص اعتبارات و… به رغم گذشت ۱۰ ماه از کرونا هنوز در پیچ‌وخ‌های بروکراتیک برخی دانشگاه‌ها یعنی مدافعان جان‌نبرکف و ازجان‌گذاشته نظام سلامت نشده است. این در حالی است که همگان شاهدند پرستاران و سایر مدافعان سلامت در این روز و شب‌ها با بی‌سابقه‌ترین درصد اشغال تخت‌ها، پرکارترین و پرفرسایش‌ترین اوقات و شیفت‌های خدمتی را در بیمارستان‌ها سپری می‌کنند.

حدود ۱۰ ماه از شیوع ویروس منحوس کرونا در کشور می‌گذرد و در این مدت، بیش از ۴۵ هزار نیروی پرستاری به بیماری کرونا مبتلا شده و حدود ۱۰۰ نفر به شهادت رسیده‌اند. در روزهای اول اپیدمی بیماری در کشور ما نیز همانند بسیاری از کشورهای جهان، کمبودهایی در زمینه ماسک و اقلام حفاظت فردی وجود داشت اما به تدریج و پس از پای کار آمدن نیروهای جهادی و تلاش‌های صورت‌گرفته از سوی نهادهای مختلف، این اقلام در کشور تأمین شد. اکنون پس از گذشت قریب به ۱۴ سال از تصویب آن، اجرای این قانون در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و علت عدم اجرای آن مشخص نیست.

بر اساس این قانون، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است استاندارد بسته‌های خدمات تشخیصی، درمانی کادر پرستاری تمام‌مراکز بهداشتی درمانی کشور را تعیین کند و بسا هماهنگی وزارت رفاه و تأمین اجتماعی در چارچوب سرتانه مصوب، تعرفه سالانه خدمات فوق را پیشنهاد کند تا پس از تأیید شورای عالی بیمه خدمات درمانی به تصویب هیئت وزیران برسد. در صورت اجرای این قانون، بابت

خدمات پرستاری، تعرفه مشخصی از بیماران و بیمه اخذ می‌شود و در واقع هزینه خدمات پرستاری نظیر سونداژ، به خود پرستاران تعلق می‌گیرد.

به دلیل اجرایی نشدن این قانون در حال حاضر هزینه خدمات پرستاری به پزشکان تعلق می‌گیرد! در حالی که این خدمات توسط پرستاران انجام می‌شود. در نتیجه با اجرای قانون تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری که هزینه‌ای ارزان‌تر از تعرفه‌های پزشکان خواهد داشت، کشور هم کاهش می‌یابد و پزشکان در صورت بر پرداختی به پزشکان و پرستاران تاحد زیادی کم می‌شود اما این مهم تا به امروز به درستی محقق نشده و مشخص نیست چه زمانی قرار است اجرایی شود! آیا تعارض منافع پزشکان و کاهش سطح درآمدی پزشکان در صورت اجرای این قانون، عامل اصلی عدم‌اجرائی آن بوده است؟!

دلیل اجرایی نشدن قانون ارتقای بهره‌وری

حمیدرضا عزیزی، معاون توسعه و مدیریت منابع سازمان نظام پرستاری کشور در باره معضل کشور پرستار به تسنیم گفت: به ازای هر تخت بیمارستانی، ۰/۷ تا ۰/۹ نفر پرستار داریم؛ یعنی کمتر از یک پرستار به ازای هر تخت بیمارستانی داریم. در حالی که بر اساس استاندارد جهانی، تعداد پرستار به ازای هر تخت بیمارستانی باید بین ۲ تا ۲/۵ باشد. مسئله‌ای که به اذعان مسئولان وزارت بهداشت نیز رسیده است. در همین راستا، مریم حضرتی، معاون پرستاری وزارت بهداشت هم معتقد است که معضل پرستاری جامعه پرستاری، در برهه کنونی کمبود نیروست و مشکلات زیادی در این زمینه داریم. اگر برخی قوانین را نمی‌توانیم درست اجرا کنیم، به دلیل کمبود نیرو است. اگر قانون ارتقای بهره‌وری را نمی‌توانیم به

اختلاف ۱۰۰برابری

با افزایش قدرت و ثروت پزشکان با اجرای طرح خودگردانی بیمارستان‌ها و مواردی از این قبیل، همزمان موضوع تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری نیز مطرح شد. با این حال تاکنون و به رغم گذشت ۱۴ سال از تصویب قانون تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری، هنوز اجرایی این قانون به دلیل توان نابرابر پزشکان و پرستاران در پیشبرد مطالباتشان، معطل مانده است. بعضی از کارشناسان نظام سلامت از اختلاف ۱۰۰ برابری بین درآمد پزشکان و پرستاران در نظام فعلی بهداشت و درمان کشور سخن می‌گویند.

به‌طور مثال طبق نظام فعلی تعرفه‌گذاری، اگر هزینه یک عمل جراحی ۱۰۰ هزار تومان باشد، از این مقدار، چیزی تا حدود ۶۵ درصد آن به جیب پزشکان سرازیر می‌شود. ۵ درصد از این وجه نیز به دانشگاه علوم پزشکی و اعضای هیئت علمی تخصیص پیدا می‌کند. ۱۰ درصد نیز به خود بیمارستان‌ها پرداخت می‌شود. ۲۰ درصد باقیمانده نیز بین کادر درمان اعم از پرستاران، نیروهای خدماتی و بقیه پرسنل بیمارستان‌ها توزیع می‌شود که عملاً به پرستاران چیز خاصی تعلق نمی‌گیرد. به عبارت دیگر ۶۵ درصد درآمد‌ها بین همان ۵۰درصدی‌های هیئت علمی و ۲۰درصد درآمد بین ۹۵ درصد یعنی کل کادر بیمارستان توزیع می‌شود.

درد مهم‌ترین معضل جامعه پرستاری، در برهه کنونی کمبود نیروست و مشکلات زیادی در این زمینه داریم. اگر برخی قوانین را نمی‌توانیم درست اجرا کنیم، به دلیل کمبود نیرو است. اگر قانون ارتقای بهره‌وری را نمی‌توانیم به طور صحیح اجرا کنیم، به دلیل کمبود نیروست

نمکی به کمبود نیروهای پرستاری حتی با وجود جذب این تعداد ازدخان و تصریح کرد: باز هم می‌دانیم که کافی نیست و امیدواریم بتوانیم قدم‌هایی را برای قدردانی مادی و معنوی از این قشر عزیز برداریم. البته به گفته معاونت پرستاری وزارت بهداشت، اخذ مجوز امتیاز مشارکت برای پرستاران شرکتی که در جریان کرونا فعال بودند نیز انجام شده است. بر این اساس برای پرستاران شرکتی که در جریان کرونا در بخش کرونا فعال بودند، امتیازاتی در نظر گرفته شده است که پس از شرکت در آزمون‌های استخدما می این امتیاز را هم می‌گیرند تا به صورت پیمانی یا قراردادی جذب شوند.

بازنگری در دستورالعمل پرستاری

با گسترش کرونا در کشور، نیاز به نیروهای درمانی افزایش یافت. از ابتدای شیوع بیماری کووید ۱۹ و از آنجایی که در موج اول تعداد اشغال تخت بسیار بالا رفت، دانشگاه‌ها نسبت به جذب پرستاران ۸۹روزه اقدام کردند! اقدامی که نشانگر کمبود نیروی انسانی و کندی روند جذب نیرو در حوزه پرستاری بود. بر اساس اعلام وزارت بهداشت در زمان حاضر حدود ۲هزار پرستار ۸۹روزه در سراسر کشور داریم که گروه‌های مختلف پرستاری را شامل می‌شوند و ۱۰۶۹ نفرشان پرستار و بقیه در حوزه‌های دیگر مشغولند. دانشگاه‌های علوم پزشکی برای افزایش حمایت از پرستاران باید نسبت به جذب این نیروها به صورت خرید خدمت یا شرکتی اقدام کنند تا دیگر واژه‌ای به نام پرستار ۸۹روزه نداشته باشیم؛ در این زمینه نیز وزارت بهداشت اظهار امیدواری کرده است و باید دید وعده جذب نیروهای پرستاری چه زمانی محقق می‌شود.

به گفته متخصصان عفونی، مراقبت‌های پزشکی و پرستاری مهم‌ترین عامل توقف در برابر بیماری کرونا هستند. این امر اهمیت بسیار پرستاران در دوران کرونا را بیش از پیش مشخص می‌کند.

بر این دوران، دستورالعمل پرستاری در منزل برای بیماران کرونایی تدوین و تعرفه آن بازنگری و تعیین شد اما این خدمات در انتظار پوشش بیمه‌ای مانده است. خدمات مراقبت در منزل برای بیماران کرونایی باید در ستاد ملی کرونا یا شورای عالی بیمه مصوب شود و تحت پوشش مناسب قرار گیرد تا بیماران بتوانند از این خدمات مناسب بهره‌مند شوند. این امر علاوه بر تأثیری که در کاهش بار بیمارستان‌ها دارد، باعث کاهش مرگ‌ومیرهای ناشی از کرونا نیز خواهد شد و می‌تواند تسهول‌آوری بزرگ در کنترل کرونا برای کشور به ارمان بیاورد.

حمایت از پرستاران را به دانشگاه‌ها ابلاغ کردیم
به گفته معاون پرستاری وزارت بهداشت، در دوران کرونا، بیش از ۴۵ هزار بیمار کرونایی تحت پوشش خدمات پرستاری در منزل بودند که این‌موضوع مراجعه بیماران کرونایی را به بیمارستان‌ها کمتر کرد و در کاهش انتشار عفونت هم بسیار مؤثر بوده است.

وی اعلام کرده است که اعضای شورای عالی بیمه خود موافق پوشش بیمه‌ای خدمات مراقبت در منزل هستند. با این وجود روند افزایش حمایت بیمه‌ای از خدمات پرستاری در منزل نیز به نظر کند می‌رسد. از دست دادن همکاران بر اثر کرونا، شیفت‌های طولانی، پوشیدن لباس‌های سرتاسری و سختی کار، دور ماندن از خانواده از ترس انتقال کرونا و در آغوش نگرفتن فرزندان، تنها گوناگونی از مشکلاتی است که این روزها پرستاران با آن دست و پنجه نرم می‌کنند، بنابراین حفظ سلامت روان این نیروهای خدوم عرصه سلامت، اهمیت ویژه‌ای دارد.

حضرتی در باره اقدامات انجام شده برای سلامت روان پرستاران می‌گوید: مادر یک شرایط بسیار بحرانی داریم کار می‌کنیم. بعضاً افراد جوانی را می‌بینیم که امروز خوب هستند، اما ممکن است فردا نباشند. همه بیماران برابمان عزیز هستند و از دست رفتن هر بیمار، یک ضربه روحی برای پرستاران است. اگرچه آنها این توانایی را دارند و آموزش دیدند که چطور با بحران مقابله کنند، اما این شرایط کار را برابمان سخت کرده است. بر همین اساس به دانشگاه‌ها ابلاغ کردیم که مشاوره رایگان را برای پرستارانی که نیاز به مشاوره دارند، انجام شود. زارعیان، رئیس هیئت مدیره نظام پرستاری تهران هم درباره خطر فرسودگی شغلی پرستاران به تسنیم گفت: اگر در کنار انگیزه‌های معنوی که در حرفه پرستاری به لحاظ اخلاقی و ذاتی وجود دارد، انگیزه‌های مالی وجود نداشته باشند، به تدریج و با افزایش بار بیماری کرونا، فرسودگی شغلی ایجاد می‌شود.

وی با اشاره جلساتی با حضور وزارت بهداشت و سازمان برنامه و بودجه مبنی بر پرداخت فوق‌العاده ویژه به پرستاران افزود: این مهم تاکنون محقق نشده و قرار بر این است که از اول دی ماه این اتفاق بیفتد و فوق‌العاده ویژه‌ای برای پرستاران پرداخت شود. اخیراً هم سعید نمکی با اشاره به لحاظ ۵۰ درصد فوق‌العاده ویژه تصریح کرد: در عین حال به معاونان توسعه، درمان و پرستاری ابلاغ کردم که برای پرستاران علاوه بر کارانه از ابتدای سال برای عزیزیانی که بخش‌های کرونا کار می‌کردند، فوق‌العاده ویژه دیگری را به عنوان سختی کار لحاظ کنیم که گرچه رقم‌ها بالا نیست، اما در وسع خودمان بتوانیم مراتب قدرشناسی خودمان را خدمت این عزیزان اعلام کنیم.

همچنین رئیس مجلس شورای اسلامی نیز وعده داد که مجلس مطالبات بحق این قشر را با قاطعیت پیگیری خواهد کرد.

دیده‌بان

در این ستون نگاهی به اتفاق‌های خوشایند هفته اخیر در سیستم قضایی کشور داریم. اتفاق‌هایی که بیانگر افق‌های روشن قضایی و دادرسی در کشور است.

فراهم شدن آزادی ۲۲۰۰ زندانی

با اجرای او تفاهنامه منعقد شده بین سازمان زندان‌ها، ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) و ستاد دپه کشور زمینه آزادی ۲۲۰۰ نفر از زندانیان واجدشرایط فراهم شد. بر اساس مفاد تفاهنامه شماره یک، مقرر شد مبلغ ۴۰ میلیارد تومان (۶۰میلیارد نقداً و ۲۴ میلیارد تومان تسهیلات) جهت آزادی زندانیان واجد شرایط در اختیار ستاد دپه کشور قرار گیرد. در این تفاهنامه زمینه آزادی زندانیان با شرایط ذیل تا بدهی ۱۰۰ میلیون تومان فراهم شد:

۱-مددجویان نوجوان کمتر از ۱۸ سال
۲- زنان زندانی سرپرست خانواده یا بالای ۵۵سال سن با اولویت زنان دارای سه فرزند و بیشتر، زنانی که همزمان همسران آنها نیز در زندان هستند، افرادی که دارای فرزند معلول، صعب‌العلاج یا ناتوان ذهنی هستند. همچنین مردان بالای ۶۰سال، جانبازان و ایثارگران فاقد سوءبیشینه.

۳- زندانیانی که محل زندگی آنان در شهرهای کم برخوردار است.

۴- زندانیانی که صرفاً محکومیت مالی دارند و به جهت عدم امکان تودیع وثیقه، از زمان ورود به زندان به مدت بیش از شش ماه از مرخصی بهره‌مند نشده‌اند با اولویت‌بخشی به مددجویان دارای سه

فرزند یا بیشتر.

۵- زندانیان دارای معلولیت جسمی و حرکتی که نگهداری ایشان در زندان همراه با سختی است.

همچنین بر اساس تفاهنامه شماره دو، زمینه همکاری برای آزادی بخش دیگری از زندانیان مستمند و معسر، توسعه حمایت از خانواده‌های زندانیان، مساعدت به فرزندان زندانیان در ارائه کمک‌های تحصیلی، مساعدت به خانواده زندانیان در تهیه جهیزیه دختران، ایجاد کمپ ترکاعتیاد در زندان و به صورت نمونه، مساعدت در اجزا و برگزاری برنامه‌های فرهنگی، تشکیل کارگروه برای توسعه اشغال زندانیان و… فراهم شد.

محمد مخبر، رئیس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) در دیدار با رئیس سازمان زندان‌ها با اضافه شدن مبلغ ۱۱۰ میلیارد ریال دیگر به مبلغ تفاهنامه دوم بسزای آزادی ۲۲۰۰ نفر از زندانیان واجد شرایط موافقت کرد، بنابراین این تفاهنامه در مجموع مبلغ ۱میلیارد تومان برای آزادسازی و حمایت از خانواده‌های زندانیان اختصاص یافت.

از راهایی تا مسوات

رئیس کل دادگستری استان کرمان گفت: در راستای اجرای طرح از راهایی تا مسوات در مکتب حاج‌قاسم سلیمانی، ضمن توزیع یکپارز ۳۲۵ سبد کالا در بین خانواده زندانیان نیازمند، ۴۳مددجوی جرایم مالی و غیرعمد نیز از زندان‌های استان کرمان آزاد خواهند شد.

یدالله موحد در نشست هیئت مدیره انجمن حمایت زندانیان استان کرمان افزود: اداره کل زندان‌های استان کرمان به‌ عنوان یکی از اعضای کمیته حمایتی ستاد بزرگداشت مکتب حاج قاسم ضمن تهیه و توزیع بسته‌های معیشتی، کمک به تهیه جهیزیه ۶۳زوج نیازمند خانواده‌های تحت پوشش انجمن حمایت زندانیان و تعمیر و آغاز احداث واحد مسکونی ۶۳خانواده زندانی را در برنامه دارد. وی با اشاره به مشارکت بسیار خوب فعالان بخش خصوصی، اصناف و نهادهای مختلف از جمله هلال احمر، ستاد اجرایی فرمان امام (ره)، اوقاف، سپاه ثارالله و… برای تهیه و توزیع بسته‌های معیشتی در بین خانواده زندانیان نیازمند، اظهارداشت: در مجموعه قضایی استان اعتقاد داریم که نام و یاد شهید سلیمانی موجب برکت در کارها می‌شود و به عنوان نمونه در هفته بسیج برنامه‌ریزی‌ها بر محور آزادی ۳۷ زندانی و برگزاری مراسم آزادی آنها در کنار مزار سردار سلیمانی شکل گرفته بود، اما در ۱۲۸ زندانی از زندان‌های استان کرمان آزاد شدند و این استان به عنوان استانی پیشتاز در این طرح معرفی شد.

موحد با اشاره به این مطلب که بزرگداشت سالگرد شهادت سردار سلیمانی در شرایط کنونی و با وجود شیوع بیماری کرونا با دشواری‌هایی روبه‌رو شده است، گفت: با اتکا به سیره الهی شهید والا مقام می‌توان در راستای ارائه کمک‌های عام‌المنفعه به نیازمندان اقدام کرد و این برنامه‌های حمایتی را در قالب یک پوشش مردمی ادامه داد.